YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
23 päivänä maaliskuuta 1995 *

Asiassa C-365/93,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Dimitrios Gouloussis, prosessiosoite Luxemburgissa oikeudellisen osaston virkamiehen Georgios Kremlisin toimisto, Centre Wagner, Kirchberg

kantajana,

vastaan

Helleenien tasavalta, asiamiehinään valtion oikeudellisen neuvoston avustava oikeudellinen neuvonantaja Vassileios Kontolaimos ja kyseisen neuvoston jäsen Vassileia Pelekou, prosessiosoite Luxemburgissa Kreikan suurlähetystö, 117, Val Sainte-Croix,

vastaajana,

jossa vaaditaan vahvistettavaksi, että Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen perusteella kuuluvia jäsenyysvelvoitteitaan, koska se on laiminlyönyt vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä 21 päivänä joulukuuta 1988 annetun neuvoston direktiivin 89/48/ETY (EYVL 1989 L 19, s. 16) noudattamisen edellyttämien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten voimaansaattamisen ja niistä komissiolle ilmoittamisen määräajassa,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja F. A. Schockweiler, tuomarit P. J. G. Kapteyn, C. N. Kakouris, J. L. Murray (esittelevä tuomari) ja G. Hirsch,

julkisasiamies: C. O. Lenz,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 12.1.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämät lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.2.1995 pidetyssä käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 27.7.1993 saapuneessaan kanteessaan Euroopan yhteisöjen komissio vaatii ETY:n perustamissopimuksen 169 artiklaan perustuen vahvistettavaksi, että Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan, koska se on laiminlyönyt vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä 21.12.1988 annetun neuvoston direktiivin 89/48/ETY (EYVL 1989 L 19, s. 16, jäljempänä direktiivi) noudattamisen edellyttämien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten voimaansaattamisen ja niistä komissiolle määräajassa.

2 Direktiivin päämääränä on erityisesti yleisen tutkintojen vastavuoroisen tunnustamisjärjestelmän luominen kaikissa jäsenvaltioissa. Sen 12 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden vuoden kuluessa sem tiedoksi antamisesta sekä ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä. Kyseinen määräaika päättyi 4.1.1991.

3 Koska komissio ei ollut saanut yhtään ilmoitusta direktiivin täytäntöönpanoa koskevista toimenpiteistä eikä muutakaan tietoa, jonka perusteella se olisi voinut päätellä Helleenien tasavallan täyttäneen direktiivissä säädetyt velvoitteet, komissio on katsonut kyseisen valtion laiminlyöneen sille direktiivin 12 artiklan ensimmäisen kohdan perusteella kuuluvat velvoitteet. Tämän vuoksi komissio lähetti sille perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen tiedonannon ja perustellun lausunnon. Koska Helleenien tasavalta ei noudattanut tätä perusteltua lausuntoa, komissio nosti kanteen sitä vastaan.

4 Komissio myöntää Kreikan hallituksen ilmoittaneen sille 1.2.1993, toisin sanoen perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisen jälkeen, valtionvarain- sekä sosiaali- ja terveysministereiden 24.7.1992 yhteisesti hyväksymän hallinnollisen määräyksen, jolla direktiivi on osittain saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä, mutta ainoastaan terveydenhoidon ja sosiaalihuollon ammateissa. Komissio päättelee sen vuoksi, että direktiivi on pantu vain osittain täytäntöön, mikä ei riittäisi poistamaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä.

5 Kreikan hallitus vastustaa kannetta vetoamalla ensinnäkin presidentin allekirjoitettavana olevaan presidentin asetusehdotukseen, jonka tarkoituksena on direktiivin täydellinen täytäntöönpano sisäisessä oikeusjärjestyksessä. Lisäksi se vetoaa siihen, että direktiivi on jo pantu täytäntöön terveydenhuoltoalan, asianajajien ja tilintarkastajien ammattiryhmissä kolmella erillisellä presidentin asetuksella.

Lisäksi se korostaa, että direktiivin säännösten riittäväksi soveltamiseksi on jo ryhdytty toimenpiteisiin. Opetus- ja kulttuuriministeri on nimennyt direktiivin 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan yhteensovittamisesta vastaavan henkilön ja hänen sijaisensa. Kyseinen ministeri on lisäksi nimennyt direktiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti tutkintotodistusten tunnustamisesta vastaavan tiedotuskeskuksen. Vaikka direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ei vielä olekaan nimetty, jo perustetut viranomaiset voivat kuitenkin tarpeen vaatiessa tehokkaasti käsitellä kaikki muiden jäsenvaltioiden kansalaisten tekemät hakemukset.

6 On todettava ensiksi, että Kreikan hallitus ei ollut perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päätyttyä suorittanut kaikkia direktiivin täydellistä täytäntöönpanoa varten tarpeellisia toimenpiteitä.

7 Komissio ei kiistä sitä, etteikö direktiiviä pantaisi osittain täytäntöön direktiivin perusteella annetuilla, tiettyjä ammattialoja koskevilla presidentin asetuksilla, ja etteikö hallintomenettelyä koskevia vaatimuksia olisi täytetty nimeämällä 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu toiminnan yhteensovittamisesta vastaava henkilö ja perustamalla 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu tiedotuskeskus. Direktiivin täytäntöönpanoa kaikilla siinä tarkoitetuilla ammattialoilla ei kuitenkaan ole toteutettu.

8 Väitettä siitä, että jo olemassa olevat menettelyt ja viranomaiset riittäisivät direktiivin 9 artiklan 1 kohdan vaatimusten täyttämiseen, ei voida hyväksyä.

9 Tässä suhteessa on muistettava, että oikeuskäytännön mukaisesti (katso asia 29/84, komissio v. Saksa, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 23.5.1985, Kok.1985, s. 1661,

23 kohta), jos direktiivin täytäntöönpano ei välttämättä edellytäkään lainsäädäntötoimia kaikissa jäsenvaltioissa, on kuitenkin välttämätöntä, että kansallisessa oikeudessa taataan se, että kansalliset hallintoviranomaiset soveltavat direktiiviä tehokkaasti ja että asianomaisesta laista johtuva oikeudellinen tilanne on riittävän täsmällinen ja selvä ja että oikeudensaajat ovat tietoisia kaikista oikeuksistaan ja voivat tarpeen vaatiessa toteuttaa ne kansallisessa tuomioistuimessa. Viimeksi mainittu edellytys on erityisen tärkeä, sillä — kuten tässä tapauksessa — kyseisen direktiivin tarkoituksena on oikeuksien suominen toisten jäsenvaltioiden kansalaisille.

10 Tässä tapauksessa Kreikan hallitus ei kuitenkaan ole todistanut kansallisten lakiensa täyttävän näitä edellytyksiä. Se jättää ennen kaikkea täsmentämättä sen, missä määrin ja mihin perustuen jo perustetut viranomaiset olisivat juridisesti olleet vastuussa direktiivin mukaisista uusista tehtävistä. Sitä paitsi myöntäessään, että 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ei ole "vielä" nimetty, se tunnustaa epäsuorasti, ettei direktiiviä ole kokonaisuudessaan tällä alalla täytäntöönpantu.

11 Koska direktiiviä ei ole direktiivin 12 artiklassa vahvistetussa määräajassa saatettu kokonaisuudessaan osaksi kansallista oikeusjärjestystä, on todettava, että Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteensa komission esittämällä tavalla.

12 Sitä vastoin, toisin kuin komissio on päätellyt, yhteisöjen tuomioistuin ei ota huomioon direktiivin täytäntöönpanoa varten tarpeellisten lakien ja hallinnollisten määräysten ilmoittamisen laiminlyömistä, koska Helleenien tasavalta ei kuitenkaan ole antanut kaikkia näitä säännöksiä määräajassa (katso asia C-303/93, tuomio 18.5.1994, komissio v. Italia, Kok. 1994, s. I-1901, 6 kohta).

13 Tämän vuoksi on todettava, että laiminlyömällä direktiivin 89/48/ETY täytäntöönpanoa varten tarpeellisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten antamisen säädetyssä määräajassa, Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta perustamissopimuksen mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan, ja muilta osin kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

14 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska vastaaja on hävinnyt asian, se velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Koska Helleenien tasavalta on laiminlyönyt vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä 21 päivänä joulukuuta 1988 annetun neuvoston direktiivin 89/48/ETY edellyttämien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten voimaansaattamisen määräajassa, se on jättänyt noudattamatta ETY:n perustamissopimuksen mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Helleenien tasavalta velvoitetaan korvaaamaan oikeudenkäyntikulut.

Schockweiler Kapteyn Kakouris

Murray Hirsch

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä maaliskuuta 1995.

Kirjaaja

R. Grass

Kuudennen jaoston puheenjohtaja

F. A. Schockweiler